

Jag vill gärna tro att vi i Sverige är rätt generösa. Folkhemssverige var uppbyggt på demokratiska principer och vackra visioner om lika för alla. Det fungerar hyfsat – ända tills man blir tomtägare. Då börjar man plötsligt intressera sig för staketmodeller och tomtgränser och plötsligt var det inte alls så mycket kvar av generositeten och de goda föresatserna längre. Som fritidshusägare är man inte bara ägare till ett hus. Inte sällan är man också delägare i en mängd ganska perifera saker. Till exempel äger jag ungefär en trettiondels brygga. Det är ju för all del trevligt, även om det hade varit ännu trevligare att ha en alldeles egen brygga att doppa tårna från. För ofta när jag kommer ner med min badhandduk för att utnyttja min trettiondel av bryggan sitter någon av de andra trettio delägarna redan där. Och då är bryggan mer eller mindre full. Jag törs inte ens tänka på hur bryggan skulle hantera det om alla trettio delägarna försökte vistas där samtidigt. Den skulle antagligen inte hålla.

Jag äger också en halv vattenpump, tror därtill att jag har cirka en femtiondel av en äng, kanske en hundradel av en väg och lika mycket av ett fiskevatten. Jag har också *nyttjanderätt* till några trevliga promenadvägar på vår vackra ö. Det där sista kallas även *servitut*, ett ord som en av mina mest urbana väninnor aldrig hade hört förut (i städer talar man sällan om servitut). Hon fann det omåttligt roligt: ”ServiTUT”, sa hon upprepade gånger och fnissade lika mycket varje gång. Men vi fritidshusägare finner inte alls ordet lika lustigt. Servitutet kan nämligen vara så illa placerat att det går tvärs över ens tomt, eller åtminstone över något som man själv *anser* vara ens tomt. Detta kan ge upphov till långvariga fejder, högröda ansikten, osäkrade hagelbössor och massor av känslor som inte alls är speciellt uppbyggliga.

Ett egentligen ganska vackert svenskt ord som man dessvärre snabbt lär sig att hata som tomtägare är ”*Allemansrätt*”. Allemansrätt betyder att vem som helst i princip har rätt att gå och plocka kantareller på ens tomt. Eller bada från ens klippor, om man nu är så lyckligt lottad att man har sådana. Allemansrätten är ett laddat begrepp. Man kan bli skrämmd över kraften i sina egna känslor när man ser hur två beskedliga tanter med svampkorgarna i stadigt grepp sätter fart mot ens alldeles egna och som man trodde hemliga kantarellställe, blott tio meter från gäststugan. Det enda man kan göra är att stirra argt på dem, i hopp om att de skall bli rädda och försvinna. Det blir de inte, och det är inte utan att man önskar att man hade haft en liten, liten hagelbössa till hands. Bara för att skrämmas.

För en del människor inbegriper också allemansrätt rätten att helt öppet titta in genom fönstren i andras hus. En eftermiddag när jag låg på soffan i storstugan och läste varseblev jag plötsligt ansiktena av en hel barnfamilj (båda föräldrarna inkluderade) som tryckte sig mot fönsterrutan. Jag försökte ge dem onda ögat så gott jag kunde, men de verkade inte nämnvärt påverkade utan tog god tid på sig för att gå därifrån. Jag vet att frestelsen att titta in i andras

sommarhus kan vara lika stark som lockelsen att snoka i människors badrumsskåp, men man kan väl för Guds skull vänta tills det är höst och husen är tomma?

Men det finns i alla fall en sak på ön som är helt och hållet min, som jag inte delar med någon, och det är min telefonstolpe. Jag har kämpat hårt för den, och jag har därtill betalat en fullständigt oskäligen summa pengar för den. Att få den på plats var en skärseld av leverantörer och underleverantörer, att sedan få telefonen att fungera var ytterligare en strid som varade under flera månader och... jag kan rekommendera alla som funderar på att dra in ny telefon i sitt sommarhus att avsätta mycket tid och ännu mer pengar.

Men idag står den där, stolt och ståtlig. Ett bevis på alla de mödor fritidshuset har drivit mig igenom. Och alltsammans var värt det. Jag kan bli lite lätt gråtmild vid tanken, repa en bit vitmossa (det finns ingen röd sydstatsjord i Stockholms skärgård), stirra stint upp mot telefonstolpen och säga som Scarlett O'Hara: "As God shall be my witness...så skall jag aldrig leva utan telefon igen". Och jag är så glad och tacksam att jag inte ens bryr mig när en hund enligt allemansrättens regler väljer att kissa på just min telefonstolpe.